

Boomkikkers in de Zwinstreek

door Chiel Jacobusse

Wat is dat toch met het Zeeuws-Vlaamse land? Of het nu om vogels, vlinders, planten of amfibieën gaat; steevast kun je in Zeeuws-Vlaanderen soorten aantreffen die in de rest van Zeeland verstek laten gaan of heel zeldzaam zijn. Grauwe gors, woud-aapje, Vlaamse peterselie, grote riet-orchis, aardbeivlinder en boomkikker zijn voorbeelden uit een rij die nog heel wat langer gemaakt kan worden. Jammergenoeg staat het er juist met de streekeigen flora en fauna heel slecht voor. De algemene vervlakking van natuurwaarden slaat ook in Zeeuws-Vlaanderen hard toe. Woud-aapjes zijn vrijwel uitgestorven en de grauwe gors staat er bar slecht voor. Ook de andere soorten uit het rijtje worden met uitsterven bedreigd. Voor de boomkikker lijkt dat gevaar voorlopig geweken.

De plaatselijk benaming voor de boomkikker is raker getroffen en veelzeggender dan de Nederlandse benaming. Zeeuwsvlamingen kennen het dier als (h)oagepuutje. Het heggekikkertje dus, en terecht, want de boomkikker leeft niet in de bomen maar in de struiken. Misschien is het daarom dat ze van de wijde Hollandse polder, in tegenstelling tot veel van hun verwanten, niks moeten hebben.

Voor boomkikkers moet je naar Twente, de Achterhoek, Zuid-Limburg of... Zeeuws-Vlaanderen. En die laatste populatie is zeker niet de minste.

In West-Zeeuws-Vlaanderen leven ver over de duizend boomkikkers. Dat kun je zo boud beweren omdat de beesten relatief eenvoudig te tellen zijn. Mits je op het juiste moment op pad gaat kwaken ze allemaal tegelijk en dan is het een kwestie van turven. Het beste moment om een telling uit te voeren is rond half juni. Een lauwe avond na een warm-klammige dag is het ideale weertype en de telling moet pas beginnen als het donker wordt. Jarenlang is er door het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) onderzoek gedaan naar de boomkikkers in de Zwinstreek.

Het Zeeuwse Landschap is al sinds de zestiger jaren actief bezig om voortplantingsgebieden van de boomkikker aan te kopen en veilig te stellen. Het begon met een kleine snipper in de Kievittepolder, die inmiddels uitgebouwd is tot een flink reservaat. Wat meer telt: het gaat de boomkikkers ter plekke de laatste jaren erg voor de wind.

Met de aankoop van (delen van) de Wallen van Aardenburg en Retran-

chment zijn opnieuw belangrijke bolwerken voor boomkikkers veilig gesteld. Met wisselend succes worden ook daar alle mogelijke beheersmaatregelen getroffen om het de boomkikkers naar de zin te maken. Putten graven, bestaande putten schoonmaken, verwijderen van karpers en andere roofvijanden en het creëren van een goede beplantingsstructuur dienen allemaal om het voor de Zwinstreek zo karakteristieke "oagepuutje" te behouden.

Voor dat werk is veel geld nodig, maar gelukkig zijn zowel de overheid als tal van sponsors en particulieren bereid om daadwerkelijk bij te dragen. De sponsorloop in de week van het Landschap is daar een prachtig voorbeeld van.